

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Костянтин ПОЧКА /
«29» червня 2023 р.

Розробник силабусу

 / Микола РУДЕНКО /

СИЛАБУС

Основи гендерної та інклюзивної педагогіки

назва освітньої компоненти

1) Шифр за освітньою програмою: ОК 19				
2) Навчальний рік: 2023-2024				
3) Освітній рівень: Бакалавр				
4) Форма навчання: денна, заочна				
5) Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка				
6) Спеціальність: 015 Професійна освіта				
7) Назва освітньої програми: Професійна освіта (Машинобудування)				
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова				
9) Семестр: 6				
10) Контактні дані викладача: доцент кафедри професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, Руденко Микола Васильович, e-mail: rudenko.mv@knuba.edu.ua, тел. (044) 241-55-28, https://www.knuba.edu.ua/faculties/fait/kafedri-fait/kafedra-po/vikladackij-sklad-kafedri-profesijnoyi-osviti/rudenko-mikola-vasilovich/				
11) Мова навчання: українська				
12) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): педагогіка, психологія, педагогічна психологія, комунікативні аспекти педагогічної діяльності.				
13) Мета курсу: ознайомити здобувачів освітнього рівня «бакалавр» із основами гендерної і інклюзивної педагогіки заради розуміння гендерних та інклюзивних стереотипів та сприяти формуванню педагогічних знань, умінь, навичок, необхідних для майбутніх інженерів-педагогів у їхній майбутній професійній діяльності викладача з метою подолання гендерної асиметрії у навчальних закладах будь-якого рівня акредитації.				
14) Результати навчання:				
№ з/п	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1	ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 01 К 09 К 13 К 22

2	ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 07 К 12 К 14 К 22
3	ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 01 К 09 К 12 К 22 К 24
4	ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 07 К 09 К 24
5	ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 01 К 07 К 09 К 21 К 24
6	ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.	Обговорення під час занять	Лекційні та практичні заняття	ІК К 01 К 07 К 09 К 13 К 24

15) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота/ РГР/ Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
30	40	-	Індивідуальна робота (реферат)	80	Екзамен

Сума годин:

150

Загальна кількість кредитів ECTS:

5,0

Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:

70 (2,33)

16) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КП/СРС)

Лекції:

Змістовий модуль 1.

Основи гендерної педагогіки

Тема 1. Предмет та задачі курсу гендерної педагогіки. Гендерна освіта та гендерне виховання як соціально-психологічна та педагогічна проблема.

Тема 2. Гендерні підходи в історії педагогіки. Гендерні аспекти в педагогічних проблемах минулого. Історія жіночої освіти.

Тема 3. Ключові поняття та визначення гендерної теорії.

Тема 4. Гендерна ідентичність та її формування. Характеристика статево-рольового розвитку в дитинстві.

Тема 5. Гендерні ролі та соціалізація. Наслідки порушення гендерно-рольової ідентичності та поведінки.

Тема 6. Гендерні стереотипи та гендерна диференціація в системі освіти.

Тема 7. Гендерний підхід в системі освіти.

Тема 8. Методологія та проблеми гендерних досліджень в педагогіці. Основні напрями гендерних досліджень.

Практичні заняття:

Заняття 1. Передумови вивчення гендерної проблематики. Гендерна проблематика і держава. Погляди філософів і педагогів на систему виховання з урахуванням гендерних розбіжностей.

Заняття 2. Діяльність Комітету ООН із питань дискримінації щодо жінок. Міжнародна організація праці (МОП) і права жінок.

Заняття 3. Опрацювати текст Конституції України та виписати статті, що стосуються гарантій права на гідність та особисту недоторканність жінки, встановлені у нашій державі.

Заняття 4. Гендерний підхід у вивченні сім'ї. Еволюція сімейно-шлюбних відносин. Етнічні стереотипи поведінки батьків у різних культурних середовищах

Заняття 5. Сучасні теорії чоловічої та жіночої сексуальності. Особливості статевої соціалізації в суспільстві. Стадії психосексуального розвитку

Заняття 6. Мова як засіб впливу на формування гендерних стереотипів. Комуникативні моделі в телевізійних і рекламних програмах, художній літературі.

Заняття 7. Гендерні аспекти в професії педагога. Проблема роздільного навчання. Гендерні аспекти адаптації

Заняття 8. Гендерна диференціація освіти. Форми виявлення сексизму і репродукування гендерних стереотипів у змісті підручників (на основі аналізу підручників для початкової школи).

Заняття 9. Процеси фемінізації освіти: шляхи подолання. Спільне та роздільне навчання (аргументи «за» і «проти»).

Заняття 10. Роль сім'ї у формуванні чоловічого та жіночого типів поведінки. Гендерні стереотипи: справжній батько – це..., справжня мати – це...(4 год)

Змістовий модуль 2.

Основи інклюзивної педагогіки

Тема 9. Загальні засади інклюзивної педагогіки.

Тема 10. Дидактика як загальна теорія інклюзивної освіти та навчання.

Тема 11. Особливості розвитку особистості.

Тема 12. Професійна діяльність учителя в умовах інклюзивного середовища.

Тема 13. Форми організації інклюзивного навчання.

Тема 14. Методи і засоби інклюзивного навчання.

Тема 15. Теорія інклюзивного виховання.

Практичні заняття:

Заняття 11. Особливості організації та управління навчанням учнів з особливими освітніми потребами.

Заняття 12. Нормативні документи змісту інклюзивної початкової освіти.

Заняття 13. Державний стандарт початкової загальної середньої освіти.

Заняття 14. Підготовка педагога до організації навчального процесу в умовах інклюзивного середовища.

Заняття 15. Педагогічна діагностика як етап підготовки до освітнього процесу.

Заняття 16. Критерії вибору методів та засобів навчання. (4 год.).

Заняття 17. Дидактичне діагностування учнів в інклюзивному класі (4 год.).

Самостійна робота здобувача:

- підготовка до практичних занять;
- опрацювання рекомендованої літератури та періодики за пропонуваним списком;
- виконання завдань до практичних занять;
- опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання;
- підготовка індивідуального завдання (реферату);
- підготовка до екзамену.

17) Основна література:

1. Основи професійної освіти: Підручник / М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, Г.В. Капосльоз, Г.Л. Корчова. – К.: КНУБА, 2018. – 613 с.
2. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. – Київ: КНУБА, 2021. – 156 с.
3. Педагогіка: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. – Київ: КНУБА, 2020. – 164 с.

4. Руденко М.В., Ніколаєнко С.В., Мороз І.М. Методика професійного навчання. Дидактичне проектування: навчальний посібник / М. В. Руденко, С. В. Ніколаєнко, І. М. Мороз. – К.: КНУБА, 2016. – 132 с.
5. Руденко М.В., Мороз І.М. Комунікативні процеси у педагогічній діяльності. Креативні технології навчання: навчальний посібник / М. В. Руденко, І. М. Мороз. – К.: КНУБА, 2016. – 204 с.
6. Руденко М.В., Смірнов В.М.; Калениченко Р.А., Гаврилюк В.О. Психолого-педагогічне забезпечення навчально-виховного процесу: Навч. посібник / В.М. Смірнов; М.В. Руденко, Р.А. Калениченко, В.О. Гаврилюк. – К.: КНУБА, 2014. – 432 с.
7. Методика викладання у вищій школі: навч. Посіб. / М.В. Руденко, Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова. - Київ: КНУБА, 2022. - 296 с.
8. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. - 264 с.
9. Наталія Матвеева. Основи інклюзивної педагогіки зі вступом: Практикум. Навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2020. НАІР, 188 с.
- Педагогіка: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. – К.: КНУБА, 2020. – 164 с.

18) Додаткові джерела:

1. Корчова Г.Л., Руденко М.В. Комплексний підхід до навчання учнів з особливими потребами // Соціальна допомога і соціальна робота: виклики сучасності: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Луцьк, 19-20 травня 2022 р.). – Луцьк, Луцький НТУ, 2022. – С. 192-195. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1_hX6e7oIUcXs4qi13FdUnnDZcRQ8Pht7/view – Загол. з екрана.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2231/> – Загол. з екрана.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.osvita.ua/legislation/law/2235/> – Загол. з екрана.
3. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 р. № 286-р. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->
4. Наказ МОН України від 23.04.2018 р. “Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти” зі внесеними змінами [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#Text>
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)]; за заг.ред. В. Г. Кременя. – Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2021. – 384 с. – URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>
6. Сайт навчальної дисципліни. Спосіб доступу: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3472>
7. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html
9. Репозитарій КНУБА : <http://repository.knuba.edu.ua/>

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	Задовільно
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Складання екзамену

Поточне оцінювання (кількість балів)		Інд. робота	Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2			
15	15	30	40	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкта та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

20) Умови допуску до підсумкового контролю: відвідування лекцій; активність на практичних заняттях; дотримання термінів виконання індивідуальної роботи; дотримання умов академічної доброчесності.

21) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти етичного кодексу університету та норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку плагіату).

22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:
<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3472>